

ΜΕΡΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Μηνιαίο ενημερωτικό φυλλάδιο

Φεβρουάριος 2006

Ο δεύτερος μήνας του ημερολογίου, ο τελευταίος μήνας του Χειμώνα, έχει 28 ημέρες, και δεν υπήρχε στο αρχαίο ρωμαϊκό ημερολόγιο, που είχε μονάχα δέκα μήνες. Προστέθηκε από τον Νουμά στο τέλος του έτους. Αργότερα, οι Ρωμαίοι τον μετέθεσαν από το τέλος του έτους στην αρχή, μετά τον Ιανουάριο, και έτσι έγινε ο δεύτερος μήνας.

Ο Φεβρουάριος, όμως, σπάθηκε άτυχος μήνας. Ως το 46 π.Χ. είχε και αυτές σωστές τις μέρες του. Όμως, ο Ιούλιος Καίσαρας τον περιόρισε στις 29, και αργότερα ο αυτοκράτορας Αύγουστος του έκοψε ακόμα μια μέρα και την πρόσθεσε στο μήνα που φέρει το όνομά του, για να μη στερεί ο μήνας αυτός σε μέρες έναντι του Ιουλίου, που έφερε το όνομα του Ιουλίου Καίσαρα. (Πολιτικές αντιζηλίες).

Ο Λαός τον ονομάζει **Φεβάρη** και **Κουτσοφλέβαρο**, εξαιτίας των λειψών του ημερών. Για να συντονιστεί, όμως, το Ιουλιανό ημερολόγιο των 365 ημερών με το ηλιακό έτος, αποφασίστηκε να προστίθεται κάθε τέσσερα χρόνια μια μέρα στο μήνα αυτό, και το έτος αυτό ονομάστηκε

Το όνομα Φεβρουάριος παράγεται από το λατινικό ρήμα *FEBRUARE* που σημαίνει *καθαρίζω*. Δόθηκε δε το όνομα αυτό, γιατί την περίοδο εκείνη γινόντουσαν οι ρωμαϊκές γιορτές *Λουπερκάλια* και *Febria* (*Febria* = *λουιρίδες* από *δέρματα των ζώων που θυσίαζαν οι Ρωμαίοι ιερείς και χρησιμοποιούσαν στα Λουπερκάλια, το βράδυ της 14ης του μήνα*), που ήταν γιορτές θρησκευτικού καθαρμού και εξαγνισμού. Τα Febria, ειδικότερα, ήταν καθαρμοί με θυσίες εξιλασμού εν όψει της Άνοιξης.

Ο Φεβρουάριος συμπίπτει πάνω-κάτω με τις εορτές που οι Αρχαίοι Αθηναίοι τελούσαν προς τιμή του Λημναίου Διονύσου και του Χθονίου Ερμή. Οι εορτές διαρκούσαν τρεις ημέρες. Τις ονόμαζαν *Ανθεστήρια*, και για το λόγο αυτό ο μήνας ονομάστηκε *Ανθεστηριών*. Δεν είναι εξακριβωμένο γιατί οι εορτές ονομάστηκαν Ανθεστήρια.

Όμως, αξίζει να σημειώσουμε κάποιες ομοιότητες ανάμεσα στις γιορτές των ανθεστηριών και στις δικές μας γιορτές

την περίοδο των Αποκριών και του Τριώδιου. *Ο Φεβάρης κι αν Φεβρίσει καισακάρει θα μυρίσει... Υπομονή...!*

Έτσι, την **πρώτη μέρα** έκαναν σπονδές (έριχναν στη γη ή στο βωμό λίγο κρασί) ευχαριστώντας το Θεό, και η μέρα έκλεινε με γλέντι, χορό και αγώνα οινοποσίας. Στην τελετή αυτή μπορούσαν να συμμετάσχουν και δούλοι.

Τη **δεύτερη μέρα**, τελούσαν οι χοές. Μικρά παιδιά κυκλοφορούσαν αυτή τη μέρα στεφανωμένα με άνθη. Το απόγευμα, στους δρόμους, κυκλοφορούσαν άμαξες απ' τις οποίες ακούγονταν πειράγματα "*εκ των αμαξών Λοιδωρία*" (από εκεί και η έκφραση «τους έσυραν τα εξ' αμάξης»). Το γλέντι και τα πειράγματα τελειώναν με το ηλιοβασιλέμα. Η **τρίτη μέρα** ήταν αφιερωμένη στους *χύτερους* (*τελετή εξαγνισμού*). Πίστευαν πως την ημέρα αυτή οι ψυχές των νεκρών ανέβαιναν στη γη. Γι αυτό έβραζαν σε *χύτερους* (μαγειρικό σκεύος) σιτάφι και άλλους καρπούς, τους έριχναν στη γη προς τιμή των νεκρών. Η μέρα τελείωνε με καθαρμούς και εξαγνισμούς (πρβλ. το Ψυχασάββατο που είναι ενταγμένο σήμερα μέσα στο Τριώδιο και τις Αποκριές).

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Την **Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου**, ξεκίνησαν τα μεσημεριανά μαθήματα (14.30 με 15.30) της ενισχυτικής διδασκαλίας, με το παρακάτω πρόγραμμα.

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
Αρχαία (γ')		Αρχαία (β')	Μαθηματικά (γ')	Ψυχική (γ')
Αρχαία (α')		Μαθηματικά (α')		Μαθηματικά (β')
LOWER	Υπολογιστές		LOWER	Υπολογιστές

* * *

Την **Παρασκευή 3 Φεβρουαρίου**, πραγματοποιήθηκε ο τέταρτος φετινός μας περίπατος στην παραλία του Καρτερού.

* * *

Τη **Δευτέρα 13 Φεβρουαρίου**, πραγματοποιήθηκε η τρίτη κατά σειρά συνάντηση της ψυχολόγου κ. Ελένης Χρονιάρη με τους γονείς της α' γυμνασίου. Στη συνάντηση αυτή αναπτύχθηκε το θέμα «**Γονικό πρότυπο**» και ακολούθησε συζήτηση.

* * *

Την **Κυριακή 19 Φεβρουαρίου**, πραγματοποιήθηκε η δεύτερη φετινή φυσιολατρική εκδρομή στις Μαργαρίτες - αρχαία Ελευθέρα.

Ήταν κάπου 7:30 π.μ., όταν ζύπνησα το πρωί της Κυριακής. Ομολογώ πως ένιωθα κάπως παράξενα, επειδή είχα ξυπνήσει πολύ πιο νωρίς από ό,τι συνήθως, όμως αυτό δεν ακύρωνε με τίποτα τον ενθουσιασμό μου. Μέσα σε λίγα λεπτά, είχα σηκωθεί και ήμουν πανέτοιμος για αναχώρηση. Ήταν περίπου 8:10, όταν έφτασα στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Ηρακλείου, το σημείο που είχε οριστεί να συναντηθούν όλοι οι "εκδρομείς" δηλαδή. Εκεί βρήκα ελάχιστα παιδιά μαζί με δύο δασκάλους από τους τέσσερις που θα έρχονταν, πλην του κύριου Σπινθάκη, που ήταν εκεί από πριν. Ήταν απίστευτο το μέσα σε πόσο λίγη ώρα τα παιδιά πολλαπλασιάστηκαν και έφτασαν τα σαράντα έξι. Η ώρα είχε πλέον πάει 8:25 - 8:30, και το μόνο που περιμέναμε για να φύγουμε ήταν το λεωφορείο. Γάστρου ήρθε η ώρα -μετά από ελάχιστη καθυστέρηση- για να φύγουμε...

Μπαίνοντας στο Λεωφορείο ξεκινούσε και ένας αγώνας για το ποιος θα προλάβει να βρει θέσεις στο δεύτερο όροφο του Λεωφορείου. Η διαδρομή προς τον προορισμό μας ήταν μια συνηθισμένη διαδρομή. Μουσική και τραγούδια ήταν η παρέα μας σ' όλο σχεδόν το μακρύ δρόμο προς τις Μαργαρίτες. Θα έλεγα, όμως, επίσης, πως δεν ήταν παρόμοια η ατμόσφαιρα μ' αυτήν που υπήρχε στο γυρισμό...

Σχεδόν μιάμιση ώρα είχε περάσει, και εμείς μόλις που μπορούσαμε να αντέξουμε άλλο λίγο ακόμη μέσα στο Λεωφορείο, που έμοιαζε με φυλακή για αυτούς που ήθελαν πραγματικά να βγουν και να εξερευνησουν ένα τοπίο που πιθανότατα δεν θα ξαναέβλεπαν ποτέ στη ζωή τους. Η στάση τελικά έγινε μετά από λίγο μέσα στο χωριό Μαργαρίτες, σε ένα σημείο, που το αμάξι θα μπορούσε να στρίψει και να παρκάρει.

Εκεί ήταν και η αφετηρία του ταξιδιού που θα ακολουθούσε για τις επόμενες 6 - 7 ώρες. Οι καθηγητές μας επισήμαναν ξανά τις οδηγίες και μας εξήγησαν πώς θα διεξαγόταν η εκδρομή ως το τέλος της, ακριβώς όπως είχε γίνει και στο Λεωφορείο. Μετά, αρχίσαμε για τα καλά την εκδρομή μας. Πήραμε ένα μονοπάτι που μέχρι ένα σημείο είχε μπετόν και μετά μόνο χώμα. Όσο διαρκούσε ο δρόμος με το μπετόν, μπήκαμε σε μια σειρά και μας έδωσαν νούμερα στον καθένα, που τελικά δεν φάνηκαν χρήσιμα σε κάτι.

Ήταν 9 η ώρα και δεν βλέπαμε καθάρα τον ήλιο, με αποτέλεσμα αυτής της συννεφιάς να έχει αρκετό κρύο. Όλοι ήταν αισιόδοξοι, καθώς ο δρόμος στην αρχή ήταν μονάχα κατηφορικός. Είχε περάσει μια ώρα και είχαμε κάνει αρκετό δρόμο. Η διαδρομή ήταν αρκετά μονότονη, αν και διασκεδαστική. Υπήρχε παντού πράσινο. Δέντρα, αγριολούλουδα, χόρτα και ζουζούνια που αιωρούνταν γύρω μας με έναν πολύ ενοχλητικό τρόπο. Δεν έλειπαν φυσικά και τα -ελάχιστα- επικίνδυνα περάσματα, που ήταν σχηματισμένα από κορμούς πεσμένους, που μας ανάγκαζαν να περνάμε από κάτω ή από πάνω τους, και βρύα που έκαναν τις πέτρες να γλιστρούν πολύ ή από φύλλα που είχαν νοτιστεί από την υγρασία, κι έτσι έγιναν υπερβολικά ολισθηρά. Ήταν τόσο αστειό να βλέπεις την έκφραση των παιδιών - συμπεριλαμβανομένου κι εμένα- που είχαν σκοντάψει, όσο επίσης και να ακούς τα σχόλια που ακολουθούσαν, που μόνο άσχημα δεν ήταν. Αντίθετα, μάλιστα, γελοούσαμε και συνεχίζαμε το δρόμο μας. Σε μια ώρα κι ένα τέταρτο είχαμε φτάσει στο σημείο που θα κάναμε την πρώτη μας στάση. Ουσιαστικά, δεν ήταν το προκαθορισμένο σημείο, όπου θα κάναμε την στάση μας, αλλά τα παιδιά το μόνο που σκέφτονταν ήταν να κάνουν μια στάση για φαγητό και ολιγόλεπτη ξεκούραση. Και αυτό το απαιτούσε η κατάσταση, γιατί, αν και, όπως είπα και στην αρχή, ο δρόμος ήταν αρχικά κατηφορικός, μετά από λίγο έγινε τόσο ανηφορικός, που δεν αντέξαμε άλλο.

Άλλο ένα μισάωρο μετά τη στάση αυτή που σας είπα είχε περάσει, κι έτσι θα έπρεπε και να φτάσουμε στον προορισμό μας. Είχαμε φτάσει στην κορυφή και σταματήσαμε στο "προαύλιο", έξω από ένα μικρό, έρημο εκκλησάκι. Εκεί ήταν και το σημείο, που κάναμε τη μεγαλύτερη στάση του ταξιδιού μας. Αφού ανάψαμε ένα κερί-όσοι προλάβαμε γιατί δεν επαρκούσαν για όλους μας-, καθίσαμε και βολευτήκαμε κάτω από μια σκιά, γιατί ο βρασιονιστικά λαμπερός ήλιος είχε κάνει

το κεφάλι μας να κουδουνίζει από τη ζέση... Μετά έπαιξαν ένα παράξενο αλλά διασκεδαστικό παιχνίδι οι καθηγητές και όσα παιδιά ήθελαν μαζί με τον κ. Ξενοφώντα. Ύστερα από αρκετή ώρα, έπρεπε να ξεκινήσουμε, παίρνοντας το δρόμο προς τις Μαργαρίτες ξανά, όπου και θα επισκεφτόμασταν και ένα μαγαζί-εργαστήριο κεραμικής. Στο δρόμο προς εκεί, που ήταν μακρύς, έπρεπε να κάνουμε κι άλλες στάσεις, περάσαμε πάνω από μία γέφυρα. Σ' ένα μικρό ανέβασμα που υπήρχε εκεί, καθίσαμε έτσι ώστε να μας βλέπει όλους ο κ. Ξενοφώντας και να μας μιλήσει για λίγο για κάποια πράγματα που αφορούσαν την κατασκευή της γέφυρας.

Αφού μας είπε πως ήταν κατασκευασμένη κατά την ελληνοιστική περίοδο, πήραμε και πάλι τους δρόμους... Ήταν η ώρα της ανάβασης που είχε κατεύθυνση προς ένα σημείο από όπου θα βλέπαμε την αρχαία Ελεύθερνα. Απλωνόταν σε μία κοιλάδα καταπράσινη.

Να και κάποια στοιχεία σχετικά με την πόλη αυτή:

*Ήμασταν χαρούμενοι όλο εκείνο το πρωί
Βλέ μου πόσο χαρούμενοι.
Πρώτα γυάλιζαν οι πέτρες τα φύλλα και τα λουλούδια
έπειτα ο ήλιος ...*

*Γ. Σερφής
(ΔΙΣΤΑΛΕΙΜΜΑ ΧΑΡΑΣ)*

Οι ανασκαφές στην περιοχή της Ελεύθερνας ξεκίνησαν πριν από 16 χρόνια, το 1985, όταν ο τομέας Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Τέχνης του Πανεπιστημίου Κρήτης αποφάσισε να ερευνήσει και να φέρει στο φως τη γνωστή από τις φιλολογικές μαρτυρίες

αρχαία πόλη. Μικρής έκτασης έρευνα είχε πραγματοποιηθεί στην περιοχή και το 1929 από την Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή υπό τη διεύθυνση του Η. Ραγνε. Τα κατάλοιπα έχουν αποκαλυφθεί στην ευρύτερη περιοχή των δύο σύγχρονων γειτονικών χωριών Ελεύθερνα και Αρχαία Ελεύθερνα, που βρίσκονται στους βόρειους πρόποδες του Ψηλορείτη και σε απόσταση 24 και 29 χιλιομέτρων αντίστοιχα από την πόλη του Ρεθύμνου. Πιο συγκεκριμένα, τα σημαντικότερα ευρήματα έχουν εντοπισθεί σε τρεις θέσεις ενός λόφου «τοποθετημένου» ανάμεσα σε δύο συγκλίνοντες χείμαρρους: στη θέση Ορθή Πέτρα, στη δυτική πλευρά του λόφου (ανασκαφικός τομέας III), στη θέση Πυργί, στο κέντρο του λόφου (ανασκαφικός τομέας II) και στη θέση Κατσιβέλος, στην ανατολική πλευρά του λόφου (ανασκαφικός τομέας I). Σημαντικά είναι, επίσης, τα ευρήματα που έχουν αποκαλυφθεί στην περιοχή Νησί, κοντά στο σύγχρονο χωριό «Ελεύθερνα», και που περιλαμβάνουν κυρίως υπολείμματα οικισμού της ελληνοιστικής περιόδου. Στη θέση Ορθή Πέτρα η ανασκαφική ομάδα με επικεφαλής τον αρχαιολόγο καθηγητή κ. Ν. Σταμπολίδη έχει φέρει στο φως νεκρόπολη των γεωμετρικών και αρχαϊκών χρόνων, καθώς και ελληνοιστικά και ρωμαϊκά κτίρια και δρόμους που οικοδομήθηκαν πάνω στα προγενέστερα. Στη θέση Πυργί, στην κορυφή του λόφου, όπου και τοποθετείται ο κεντρικός οικιστικός πυρήνας της πόλης, ο αρχαιολόγος καθηγητής κ. Αθ. Καλπαζής έχει αποκαλύψει τμήματα κτιρίων των ρωμαϊκών και παλαιοχριστιανικών χρόνων, ενώ στα ανατολικά του λόφου, στην περιοχή του σημερινού χωριού «Αρχαία Ελεύθερνα», ο αρχαιολόγος καθηγητής κ. Π. Θέμελης έχει ανασκάψει μέρος του οικισμού σε όλες τις χρονολογικές του φάσεις, από τα προϊστορικά έως και τα παλαιοχριστιανικά χρόνια. Περίπου 25 χλμ ανατολικά της πόλης του Ρεθύμνου, και 5 χλμ από το Αρκάδι και τις Μαργαρίτες, Η Ελεύθερνα, όπως αποδείχθηκε από τις ανασκαφές που διενεργεί το Πανεπιστήμιο της Κρήτης τα τελευταία 20 χρόνια, κατοικείτο συνεχώς από την 3η χιλιετία π.Χ. Η πόλη άνθισε μετά τον 8ο αιώνα π.Χ., όταν Δωριείς

εισβολείς από την ηπειρωτική Ελλάδα έφτασαν εδώ και έσβησαν και τα τελευταία ψήγματα Μινωικού πολιτισμού και κοινωνικής οργάνωσης, που υπήρχαν ακόμη στην Κρήτη.

Η πόλη που έχτισαν ήταν μια από τις ισχυρότερες και σημαντικότερες του νησιού για αιώνες, και μια από τις τελευταίες που παραδόθηκαν στους Ρωμαίους, που ήλθαν στην Κρήτη τον 2ο αιώνα π.Χ. Η Ελεύθερνα γνώρισε την παρακμή και εγκαταλείφθηκε γύρω στο Μεσαίωνα, τον 12ο αιώνα μ.Χ. Η πόλη, που ανασκάφεται ακόμη,

περιλαμβάνει παλάτι, ισχυρά τείχη και ένα τεράστιο υδραγωγείο. Το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης στην Αθήνα διοργάνωσε το χειμώνα 2004-05 έκθεση με τα σημαντικότερα ευρήματα από την Ελεύθερνα. Φυσικά, εμείς δεν είχαμε τη δυνατότητα να προσεγγίσουμε το χώρο, αλλά μπορούσαμε να τον παρατηρήσουμε από μακριά κατά την ανάβαση, όπως προείπα.

Μετά το θέαμα της αρχαίας πόλης, η ανάβαση ξεκίνησε και πάλι. Ξεκούραστοι πλέον και γεμάτοι ενδιαφέρον... Στο παράξενο πετρώδες μονοπάτι που πήραμε, συναντήσαμε στην άκρη τουλάχιστον τρεις τάφους που θα 'λεγε κανείς πως κανείς ως τώρα δεν είχε αγγίξει, εκτός από το νερό και τη ζέση του δάσους. Λίγο πιο πάνω, κάποιος είδαν ένα κατάμυρο πέρασμα κάτω στο έδαφος, κάτι σαν τούνελ κατηφορικό. Αποφασίσαμε να κατεβούμε. Οι περισσότεροι άνοιξαν είτε το φλας από το κινητό τους είτε τους μικρούς φακούς, έτσι ώστε να βλέπουν πού πηγαίνουν και να μη σκοντάψουν κάπου. Σε ένα σημείο που το τοπίο δεν θα μπορούσε να γίνει καθόλου πιο τρομακτικό... ένα παιδί μās είπε πως είχε βρει ένα κομμάτι από σκελετό. Φυσικά, πλησιάζοντας είδαμε πως δεν ήταν από άνθρωπο αλλά από κάποιο τετράποδο σε μέγεθος περίπου ενός σκύλου... Έπειτα, βγήκαμε και συνεχίσαμε προς ακόμη πιο ψηλά, ώστε να προλάβουμε και την ομάδα που είχε προχωρήσει περισσότερο με τον κ. Φώντα, αλλά βρεθήκαμε να τους περιμένουμε εμείς, γιατί εκεί υπήρχε άλλη μια τέτοια δεξαμενή, γιατί αυτά τα τούνελ ήταν δεξαμενές –να φανταστείτε η υγρασία και η δροσιά του χώρου θα έλεγε κανείς πως είχε παραμείνει...

Προχωρούσαμε και προχωρούσαμε... αλλά αυτός ο δρόμος τον απροχώρητο είχε πια... Κατάκοποι, οι περισσότεροι, φτάσαμε στην κορυφή ενός άλλου βουνού. Μετά από πέντε λεπτά, προς ευχαρίστησή μας είδαμε και ένα κομμάτι γης καλυμμένο από μπετόν. Ήταν ένας δρόμος, ο δρόμος που θα παίρναμε για να συναντήσουμε το Λεωφορείο, που θα μας πήγαινε στις Μαργαρίτες. Μπήκαμε μέσα χωρίς να κάνουμε κάποιον αγώνα για τις θέσεις, καθώς όλοι μας ήμασταν

αφάνταστα κουρασμένοι. Το μόνο που σκεφτόμασταν εκείνη τη στιγμή ήταν η κούραση που είχαμε και η ξεκούραση που θα ακολουθούσε μετά... Πραγματικά ωραία αίσθηση αυτή.

Ξεκουραστήκαμε αρκετά στο δρόμο, μέχρι που ακούσαμε τον χαρακτηριστικό ήχο του φρένου. Ήταν ώρα να μας πουν οι καθηγητές πως θα κατεβαίναμε, για να δούμε το εργαστήριο κεραμικής στις Μαργαρίτες, που ήταν και ο τελευταίος προορισμός της εκδρομής μας. Οι Μαργαρίτες είναι ένα μικρό χωριό γνωστό για την παραγωγή του σε αγγεία. Τα πιθάρια είναι χειροποίητα, κατασκευάζονται με χρήση τεχνικών που δεν άλλαξαν εδώ και χιλιάδες χρόνια και πωλούνται από αρκετά μαγαζιά στο χωριό. Στο χωριό υπάρχουν αρκετά μνημεία παλαιότερων εποχών.

Περπατώντας στις Μαργαρίτες, θα δείτε διακοσμημένες πόρτες και τοίχους που χρονολογούνται από τη Βενετοκρατία. Αυτά τα δείγματα, σε συνδυασμό με τα στενά σοκάκια, δίνουν μια πιστή εικόνα της παραδοσιακής Κρητικής Αρχιτεκτονικής.

Περιηγηθήκαμε για λίγο μέσα στο εργαστήριο, κι αφού έκαναν τις αγορές τους όσοι ήθελαν ή όσοι είχαν χρήματα μαζί τους, επιστρέψαμε στο Λεωφορείο για το δρόμο του γυρισμού. Στη διαδρομή αυτή, όλα θα μείνουν αξέχαστα. Αυτή τη φορά κάθισα στο κάτω μέρος του Λεωφορείου και όχι στο πάνω, πάντως πέρασα κι εκεί τέλεια. Οι γονείς που είχαν έρθει μαζί μας μάς παρότρυναν να τραγουδήσουμε κι έτσι κι εμείς ξεκινήσαμε... Το ρεπερτόριό μας ήταν ατελείωτο. Αυτή τη φορά κατάλαβα γιατί λένε πως το τραγούδι μπορεί να ενώσει τους πάντες και τα πάντα. Δεν μπορούσαμε να πιστέψουμε το πόσο γρήγορα περνούσε η ώρα, όταν περνούσε ευχάριστα.

Δυστυχώς ή ευτυχώς, αυτό συνέβη και αυτή τη φορά. Δυστυχώς μεν, γιατί ήμαστε μια πολύ καλή και διασκεδαστική παρέα μαζεμένη σε ένα τόσο φιλικό περιβάλλον που μας έφερνε κοντά λόγω του σχετικά περιορισμένου χώρου του, ευτυχώς δε, γιατί αν κάποιος κοιτούσε τον εαυτό του στον καθρέπτη, τότε το θέαμα θα ήταν το είδωλό του με πολλή λάσπη παντού, "ελαφρώς" εξουθενωμένο, έτοιμο να κάνει τα πάντα γιατί το μυαλό του είχε πέσει πλέον σε αδράνεια από την κούραση. Κάτι στο βλέμμα του ωστόσο έλεγε πως είχε περάσει τέλεια, είχε διασκεδάσει όσο ποτέ άλλοτε στη ζωή του και πως αυτή η εμπειρία που είχε περάσει πια θα του μείνει αξέχαστη.

Και έτσι, μια καινούρια εβδομάδα θα ξεκινούσε με μια ευχάριστη ανάμνηση μετά από μια πανέμορφη Κυριακή. Κρίμα που ήταν Δευτέρα...

Απόψεις των παιδιών της α΄ γυμνασίου για την εκδρομή

Την Κυριακή, στις 8.30 το πρωί, φύγαμε από την πλατεία Ελευθερίας, για να πάμε σ' ένα χωριό κοντά στο Ρέθυμνο, στις Μαργαρίτες. Η πεζοπορία άρχισε. Μεγάλη εντύπωση μου έκαναν τα υπέροχα τοπία που αντικρίσαμε, καθώς και το όμορφο γεφυράκι στην αρχαία Ελεύθερνα. Περπατήσαμε 5-6 χιλιόμετρα. Η παρέα ήταν ωραία και οι καθηγητές σε άλλο ύφος απ' αυτό του μαθήματος. Όταν γυρίσαμε στις Μαργαρίτες, επισκεφθήκαμε ένα «κεραμείον», όπου είδαμε πράγματα που δεν είχαμε ξαναδεί (οι πιο πολλοί πιστεύω). Σ' όλα αυτά είχα και μια αρνητική εντύπωση, που ήταν εκτός προγράμματος. Ένας άνθρωπος έριξε το σκύλο του από το γεφυράκι που υπήρχε πάνω από το ποτάμι. Περάσαμε υπέροχα κατά τα άλλα και θα δοκιμάσω και την επόμενη εκδρομή.

Στέλιος Βαγιός

Όταν μπήκαμε στο πούλμαν, είχαμε φορέσει βαριά ρούχα με την ιδέα ότι θα έχει κρύο τσουχτερό. Όταν όμως κατεβήκαμε, καταλάβαμε πως είχαμε κάνει λάθος. Όχι μόνο δεν είχε κρύο, αλλά ο ήλιος έκαιγε και ζεσταινόμασταν αφόρητα. Ανασυνταχθήκαμε και ξεκινήσαμε το περπάτημα. Ο κ. Φώντας μάζεψε τον ένα πίσω από τον άλλο και μας έδωσε αριθμούς. Το τοπίο ήταν φανταστικό και δεν υπήρχε ίχνος σκουπιδιού. Κάναμε αρκετές στάσεις, για να ξεκουραστούμε και η μεγαλύτερη ήταν στο δάσος με τα πεύκα, όπου φάγαμε, και παίξαμε παιχνίδια δικής μας επινοήσης. Εγώ προσωπικά εντυπωσιάστηκα από το εργαστήριο κεραμικών που επισκεφθήκαμε. Μου άρεσαν τα αγγεία από πηλό και ο τρόπος κατασκευής τους.

Κων/νος Καρακώστας

Αυτό που μου έκανε εντύπωση ήταν ένας άνδρας με στρατιωτική στολή, γύρω στα είκοσι χρόνια (και τρεις μήνες) που είχε ένα πανέμορφο λυκόσκυλο, το οποίο, χωρίς να το θέλει ο σκύλος, ο άνδρας το έπιασε από το λουρί γελώντας και το πέταξε από γέφυρα οκτώ μέτρων στο ποτάμι, το οποίο είχε βάθος τριάντα πόντους. Αυτή η εντύπωση φυσικά και ήταν αρνητική.

Νίκτορας Αρχοντάκης

Από την εκδρομή μου άρεσε περισσότερο το ρυάκι. Δεν μου άρεσε το πολύ περπάτημα και οι ανηφόρες. Ήταν πιο ωραία από την προηγούμενη εκδρομή. Το λάθος που κάναμε ήταν που πήραμε πολλά ρούχα. Λυπήθηκα που δεν προλάβαμε να πάμε στο σπήλαιο Μελιδονίου. Κατά τα άλλα ήταν πολύ ωραία.

Βαγγέλης Λυκάκης

Κάναμε ένα τρομερό ποδοδόδρομο, με αρκετά διαλείμματα, και είδαμε αρκετά αρχαία. Το καλύτερο μέρος της εκδρομής ήταν το Λεωφορείο, που γελούσαμε, λέγαμε αστεία, κάναμε φάρσες και ακούγαμε μουσική. Μου άρεσε πολύ η διαδρομή του Λεωφορείου.

Σοφοκλής Τερζής

Κάναμε μια κουραστική αλλά ενδιαφέρουσα πεζοπορία. Περισσότερο μου άρεσε η επίσκεψή μας στο εργαστήριο αγγειοπλαστικής. Είδαμε πολλά πήλινα σκεύη, καθώς και τον τρόπο που κατασκευάζονται. Δυστυχώς, δεν προλάβαμε να πάμε στο σπήλαιο του Μελιδονίου.

Αλέξανδρος Βενέρης

Ήταν εντυπωσιακή εκδρομή, αν και κουραστική μετά από τόσες ώρες περπάτημα. Περάσαμε από μια γέφυρα στη φύση, όπου από κάτω κυλούσε ένα ποταμάκι. Σταματήσαμε για λίγο στα βραχάκια, για να ξεκουραστούμε, και κάποια παιδιά που ήταν κοντά στο ποταμάκι, πετούσαν πέτρες στο νερό και έβρεχαν τα άλλα παιδιά, δόθηκε για πλάκα. Ύστερα πήγαμε σ' ένα εργαστήριο αγγειοπλαστικής και θαυμάσαμε τα διάφορα κεραμικά που ήταν εκεί. Ο υπεύθυνος του μαγαζιού μάζεψε πώς φτιάχνονται οι αλατιέρες. Φαινόταν σαν παιχνίδι, αλλά ήθελε τέχνη. Μας είπε, επίσης, πως το χρώμα του χύματος όταν ψήνεται αλλάζει. Μου έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση.

Ελίνα Χαυσουλάκη

Πολύ όμορφη ήταν η κυριακάτικη εκδρομή στις Μαργαρίτες. Έκανε ζέστη και είχε μια πολύ όμορφη μέρα. Περπατήσαμε πάρα πολλή ώρα και ήταν κουραστικό, όμως κάναμε στάσεις και ξεκουραζόμασταν. Μου έκανε μεγάλη εντύπωση το εργαστήριο της κεραμικής στις Μαργαρίτες. Μας μίλησε ο κύριος που το είχε και μας εξήγησε και κάποια παιχνίδια που έπαιζαν τα παιδιά με κεραμικά αντικείμενα. Με το καλό και στην επόμενη φυσιολατρική εκδρομή.

Ανδριάνα Αρχίου

Τώρα βυθίζομαι στην πέτρα.

**Ένα μικρό πεύκο στο κόκκινο χώμα,
δεν έχω άλλη συντροφιά.**

**Γ. Σερφής
(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ)**

Σηκωθήκαμε πρωί-πρωί και συγκεντρωθήκαμε στην πλατεία Ελευθερίας και μετά πήγαμε στις Μαργαρίτες. Περπατήσαμε σε ένα στενό και δύσβατο μονοπάτι, που μας

οδήγησε σε ένα χωματόδρομο. Φτάσαμε σ' ένα εκκλησάκι στο οποίο αναπαυθήκαμε για κανένα μισάωρο και παίξαμε ένα παιχνίδι. Όταν πια είχαμε πάρει λίγες δυνάμεις, περπατήσαμε και φθάσαμε σ' ένα ποταμάκι, όπου εκεί παλιά μένανε διάφοροι άνθρωποι, όπως Μυκηναίοι και Βενετοί. Αργότερα ανεβήκαμε σ' ένα λόφο και είδαμε τις δεξαμενές. Από εκεί, με το πούλμαν, πήγαμε στο χωριό Μαργαρίτες, όπου πήραμε μια ιδέα του πώς είναι να φτιάχνεις κεραμικά και αγγεία. Όταν πήγε πια 7.00 η ώρα, μπήκαμε στο Λεωφορείο και πήραμε το δρόμο του γυρισμού.

Έκτορας Καλλιέργης

Κάθε φυσιολατρική εκδρομή είναι πολύ ωραία, γιατί μας δίνει πολλές εμπειρίες και γνώσεις. Τη διαδρομή, αν και ήταν περισσότερο για κατσίκια, την αντέξαμε και, με διαλείμματα για ξεκούραση, καταφέραμε να πάμε από τις Μαργαρίτες στην αρχαία Ελεύθερνα. Πάίξαμε παιχνίδια, περπατήσαμε και προπαντός κουρασθήκαμε! Είδαμε και απολαύσαμε τη μαγευτική φύση, τα ζώα και τα αρχαία ευρήματα. Προσωπικά μου έκαναν μεγάλη εντύπωση οι εγκαταστάσεις των ανασκαφών στη μέση του πουθενά! Μου άρεσε πάρα πολύ και θα ήθελα να περάσουμε τόσο καλά και στην τρίτη και τελευταία μας εκδρομή.

Γιάννης Λαμπιδάκης

Το τοπίο ήταν γεμάτο λουλούδια. Δεν μπορούσαμε, όμως, να το απολαύσουμε, γιατί ήμασταν κουρασμένοι, και το μόνο που σκεφτόμουνα ήταν πότε θα μπορούμε στο Λεωφορείο. Αυτό που δεν μου άρεσε ήταν ο χαρακτήρας ενός αγρότη που πέταξε το σκύλο του μέσα στο ποτάμι, πιθανότατα για να μας εντυπωσιάσει.

Εμμανουέλα Γεωργιάδου

Εντυπωσιακές οι αρχαιότητες της Ελεύθερας, το εργαστήριο «κεραμείον», όπου μάθαμε για τον πηλό της περιοχής, και για το πώς τον επεξεργάζονται. Εντύπωση μου έκανε το μέγεθος του αρχαιολογικού χώρου της Ελεύθερας, που, αν και ακόμα, δεν έχει βρεθεί ούτε το $\frac{1}{4}$ του όλου χώρου, είναι πραγματικά μεγάλος. Η εκδρομή αυτή ήταν συγχρόνως πιο άγρια, πιο κουραστική αλλά και πιο όμορφη από την πρώτη.

Αλέξανδρος Πασπάτης

Ήταν μια από τις ωραιότερες εκδρομές που έχω πάει μαζί με τους φίλους μου. Πέρασαμε πολύ ωραία. Κουραστήκαμε πάρα πολύ, αλλά ήταν ωραία. Μου έκαναν εντύπωση οι δεξαμενές που ήταν κάτω από τους βράχους και ήταν τεράστιες. Έπεσε και πολύ γέλιο και μέσα στο πούλμαν, αλλά και όταν περπατούσαμε. Μου άρεσαν τα τοπία που είδαμε. Επίσης, μου έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση, όταν μας έδειξε ένας κύριος με πόση τέχνη και μεράκι φτιάχνει τα πήλινα αγγεία. Στο δρόμο είχε πολλές λάσπες και αυτό ήταν που δεν μου άρεσε καθόλου. Και οι δύο εκδρομές που έχουμε πάει ήταν υπέροχες.

Σταυρώτης Ξανουργιάκης

Χθες ήταν η μέρα που πήγαμε φυσιολατρική εκδρομή στις Μαργαρίτες - Αρχαία Ελεύθερα. Στην αρχή, κάναμε δυο με τρεις ώρες ποδαρόδρομο, με δύο ή τρεις στάσεις συνολικά. Μετά, φθάσαμε στην αρχαία Ελεύθερα, όπου μας πήρε το πούλμαν και μας πήγε σε ένα μαγαζί κεραμικής όπου θαμπώθηκαν τα μάτια μου. Δεν έχω αρνητικές εντυπώσεις, μόνο θετικές, όπως το ποτήρι της δικαιοσύνης, η στάμνα που χύνει νερό κ.ά. Εντύπωση μου έκανε η διαδρομή και η περιοχή.

Νίκος Στραπετρίτης

Πήγαμε σε μέρη που δεν είχα φανταστεί. Πήγαμε σε δεξαμενές που έμοιαζαν με σπήλαια, μπήκα μέσα αλλά είχε πολύ σκοτάδι και ένα παιδί πήρε μια τούμπα, χωρίς όμως να χτυπήσει. Πέρασαμε πολύ ωραία, κάναμε πολλά αστεία και γελάσαμε, παίξαμε παιχνίδια με τους μεγάλους και μετά φάγαμε όλοι μαζί. Περπατήσαμε πολλά χιλιόμετρα και στην επιστροφή ήμασταν όλοι κουρασμένοι και είπαμε στους δασκάλους μας στην επόμενη εκδρομή να περπατήσουμε λιγότερο.

Βλάσης Αναστασάκης

Ήταν πολύ πιο χαλαρή από την προηγούμενη εκδρομή. Κάναμε πεζοπορία με πολύ ενδιαφέρον, είδαμε πολλά ωραία σπήλαια αρχαία και υδραγωγεία, μπήκαμε σ' ένα απ' αυτά, και ήταν μαγευτικά, αν βέβαια εξαιρέσουμε ότι μέσα στο σκοτάδι πήρα μια τούμπα και έπεσα, χωρίς να χτυπήσω, ευτυχώς. Μου έκανε μεγάλη εντύπωση που αυτή η αρχαία γέφυρα, που φτιάχτηκε πριν από 2000 χρόνια, κρατιέται ακόμη όρθια. Σ'

ένα μαγαζί με κεραμικά, που πήγαμε, μου έκανε εντύπωση το πώς κατασκευάζονταν η αλατιέρα, το ποτιστήρι, η κούπα του δικαίου κ.ά.

Στρατής Κασσιφίτης

Πολύ ωραία η επαφή με τη φύση και τα μέρη που είδαμε. Χάρηκα που στην εκδρομή μας έκανα παρέα με παιδιά που δεν τα ήξερα και πολύ, αλλά γνωριστήκαμε λίγο καλύτερα και γελάσαμε μέχρι δακρύων!

Οι καθηγητές μας ξέχασαν το ρόλο του καθηγητή και φέρθηκαν σαν μικρά παιδιά που πάνε βόλτα με την παρέα τους. Και ο κ. Φώντας είναι πάρα πολύ καλός σ' αυτό που κάνει και εμείς το διασκεδάσαμε. Ήταν μια καλή εκδρομή και πολύ ενδιαφέρουσα!!

Υ.Γ. Τα αυτάκια (τα ξέρετε εσείς!!!) έμειναν στην ιστορία!!

Έλλη Χρονιάρη

Την εκδρομή αυτή την έχω ξανακάνει και δεν μου έκανε εντύπωση κάτι το ιδιαίτερο.

Μάνος Ταβλαδιωράκης

...Πέρασαμε ανηφόρες και κατηφόρες μέσα στην πρασινάδα και κάποια παιδιά μάζεψαν μεγάλα κούτσουρα (σαν μαγκούρες), ενώ άλλα μάζεψαν φύλλα σε σχήμα καρδιάς. Μετά που πέρασαμε το δάσος, βγήκαμε σ' ένα δρόμο. Από εκεί μας πήρε το πούλμαν και μας πήγε στις Μαργαρίτες. Εκεί χωριστήκαμε σε δύο ομάδες και πήγαμε σε ένα κεραμείο παλιό. Μας έδειξαν κάποια πράγματα που αφορούσαν την κεραμική και μετά πήραμε το δρόμο του γυρισμού. Μου άρεσε πολύ η εκδρομή και θα ήθελα

να ξαναπάω.

Σταύρος Αιράκης

«Μαργαρίτες - Αρχαία Ελεύθερα!»

Φθάσαμε στις Μαργαρίτες Μυλοποτάμου. Ο μύθος λέει πως η Βασίλισσα Μαργαρίτα της τότε Ενετικής εποχής, όταν πρωτοείδε την περιοχή, θαμπώθηκε από την περίσσια ομορφιά της και θέλησε να δώσει χρήματα, να χτιστεί το χωριό αυτό. Έτσι, οι κάτοικοι του έπειτα έδωσαν το όνομά της.

Άλλη πάλι εκδοχή πιο λαϊκή είναι πως τούτο το πανέμορφο χωριό χτισμένο σε χύμα πρόσφορο, που γεννά εδώ η γη, με αρκετή ποσότητα αργίλου και σιδήρου εξ'ού και τα ονομαστά κεραμοποιεία της, ονομάστηκε έτσι, γιατί φύτρωναν ολόγυρα στη φύση πολλά και διαφορετικά είδη μαργαρίτας.

«Πεζέψαμε» από το Λεωφορείο, και αφού πήραμε μια γερή ανάσα καθαρού βουνίσιου αέρα, ξεκινήσαμε, περπατώντας για την αρχαία Ελεύθερα.

Στην πορεία μας, μας περίμεναν οι λαξευμένες ανοικτές προς εμάς κατακόμβες της ενετικής εποχής, που έχασκαν μπροστά μας, έτοιμες να τις καταφύσουμε, να τις θαυμάσουμε και να μιλήσουμε για την ιστορία τους, μιας και στέκονταν εκεί, όπως και η μοναδική γέφυρα Μυκηναϊκού πολιτισμού.

Προχωρώντας διασχίζουμε στενά μονοπάτια πλάι σε ρεματιές, σε πεδινές μικρές εκτάσεις και σε ανηφορικές βουνοπλαγιές. Η αρχαία Ελεύθερα ήταν σκαρφαλωμένη στον αντικρινό λόφο, απέναντι από τις Μαργαρίτες.

Εδώ ακριβώς Λες και η φύση είχε με κάποιον συνεννοηθεί να τελεστεί αυτό το θαύμα!

Δυο λόφοι και στη μέση ρεματιές, Γάργαφα νερά να τρέχουν όλο το χειμώνα, κατακυλώντας ήσυχα απ' τις βουνοκορφές και τους γύρω λόφους. Να δίνουν ζωή σε καθετί στο πέρασμά τους. Στα δέντρα, στους θάμνους, στα φυτά, στ' αγριολούλουδα.

Χαρουπιές, Πεύκα, Κυπαρίσσια, Μυρταλιές, Άσπρα κυκλάμινα, Μώβ ίριδες (ή κρινάκια) με κίτρινες καρδιές, όπως οι μαργαρίτες και τα μανουσάκια.

Παντού χρώματα και αρώματα. Οι θάμνοι να θέλουν ν' ανταγωνιστούν με την ευωδιά τους τ' αγριολούλουδα, Φασκομηλιές, Μυρτιά και Θυμαρινές παντού.

Όλες μας οι αισθήσεις ήταν παραδομένες σ' ό,τι βλέπαμε, μυρίζαμε, ακούγαμε ολόγυρά μας.

Τα πουλιά, οι πέρδικες, σπίνιοι, κοκκινολαίμηδες, αηδονάκια, πολλά αηδονία ή αλλιώς, κατά τους ντόπιους, «ποταμιές», μιας και συχνάζουν στα δέντρα κοντά στο ποτάμι όπου τρέχουν τα γάργαφα νερά και συναγωνίζονται στους ήχους και στο «σφιρολόι».

Όμως, την παράσταση έκλεψαν οι αναριχητικοί κισσοί, που ζωντάνευαν σαν τον πιο επιδέξιο καλλιτέχνη κορμούς χοντρούς δέντρων, που προς στιγμή φαινότουσαν γυμνοί – ξηροί – λίγο άχαροι, ώσπου να 'ρθεί η άνοιξη ξανά να τους ζυπνήσει-ανθίσει.

Οι κισσοί έκαναν παιχνιδίσματα όμορφα πάνω στα γυμνά κορμιά των δέντρων σαν να μην ήθελαν να τ' αφήσουν να φανερώνονται μπροστά μας έτσι. Έβραψαν, λοιπόν, το σεντόνι που σκέπαζε τους κορμούς στο χρώμα μια της χλωροφύλλης και μια στο μαβί του νούφου της λίμνης. Έτσι έντυναν τα δέντρα οι κισσοί σ' αυτό τον τόπο μια καλή – μια ανάποδη, μια πράσινο – μια μωβ.

Η έκπληξη που μας έκανε ο κισσός δε σταματά μονάχα όταν είναι ζωηρόχρωμος και ζωντανός! Κάτι μας φύλαγε ακόμα για να δούμε. Καθώς οι κισσοί φεύγουν απ' το κοτσανάκι τους πέφτουν κάτω στη γή, αποκοιμούνται για πάντα και παίρνουν το χρώμα του ύπνου τους, ένα ελαφρύ καφέ. Κι εμείς, ταπεινοί οδοιπόροι, εκστασιασμένοι απ' τις ομορφιές και τις εκπλήξεις του κισσού συγκινηθήκαμε πολύ, όταν, βλέποντας κάτω στα πόδια μας το χαλί που πατούσαμε, ήταν ολόγεμο από καφετιές καρδιές! Γιατί εδώ ο κισσός είχε το τέλει σχήμα καρδιάς, στο φυλλαράκι του.

Καθένας μας εξέφραζε διαφορετικά τη συγκίνησή του.

Η Μαρία είπε:

- Κοίτα, δεν το πιστεύω. Δείτε κάτω καρδιές!

Και έκαμε να τις αγγίξει!

Η Βασιλίνα πρόσθεσε.

- Θα τις φωτογραφίσω οπωσδήποτε.

Ένα αγόρι έσκυψε να πιάσει, μια να την κρατά για τη μητέρα του.

Ένα άλλο μάζεψε μια καρδιά, να τη δείξει στο κορίτσι που θαύμαζε πιο πολύ στην παρέα.

Ψιθύρισα κι εγώ, κοιτάζοντας μια τη γη μια τον ουρανό.

«Ευλογημένος ο τόπος που ζούμε, σ' ευχαριστώ Θεέ μου που μας αξιώνεις να το βλέπουμε αυτό».

Στην πιο πράσινη γειτονιά της φύσης, που μας φιλοξενούσε ήσυχα και απλόχερα, μας άνοιγε το σαλόνι της σ' ένα μικρό μαγευτικό δασύλλιο. Εκεί απλώθηκαν γέλια, τραγούδια, χαρές, πειράγματα, χρώματα και γεύσεις, και όλοι καταγής καθισμένοι σε ξυνήθρες και ξερά βελονάκια πεύκου ξαποστάσαμε στους αναπαυτικούς αυτούς καναπέδες.

Χωρίς βραρυγκομία πως κάτι θα χαλάσουμε, πως κάτι θα λερώσουμε, γιατί προσέξαμε πολύ μετά την επίσκεψή μας σ' αυτό το μοναδικό δασύλλιο τίποτα να μην αφήσουμε πίσω μας

που να δηλώνει το πέρασμά μας.

Μόνο την αγάπη μας και την ευχαριστήσή μας για την ύπαρξη του τόπου αυτού!

Ανηφορίζοντας για την ακρόπολη της αρχαίας Ελεύθερας, συναντήσαμε τις παλιές ρωμαϊκές δεξαμενές. Θελήσαμε

να μπούμε σε κάποιες. Η μυρωδιά του μαλακού αμμόδους χύματος της υγρασίας εκεί, και το σκοτάδι, όσο βάθαινε το νοητό στόμα της σπηλιάς, έκανε τα παιδιά μας ακόμη για μια φορά εφάνταστα και πειραχτήρια.

Όμως, μαζί μ' αυτά παρασυρθήκαμε κι εμείς. Αρχίσαμε, λοιπόν, οι μεγαλύτεροι της παρέας:

κ. Κ' οπιδ. - Ουάου, Ουάου!

Έρη: - Υπάρχουν φαντάσματα εδώ;

Συνεχίζω: - Ουάου, Ουάου!

Κα. Ιατράκη: - Καλύτερα να φεύγουμε.

κ. Κοπιδ: - Ουάου, Ουάου, βγείτε έξω!

Έρχεται ο Σταύρος προχωράει αρκετά πιο βαθιά στο σκοτάδι:

- Κύριε, εκεί μέσα έχει ένα σκελετό.

κ. Κοπιδ: - Ναι, πού;

Σταύρος: - Εκεί μέσα.

Σιγά σιγά κατηφόριζαν προς το βάθος της σπηλιάς και τ' άλλα παιδιά να συναντήσουν το σκελετό.

Όλα, λοιπόν, με μια φωνή έλεγαν:

- Ο σκελετός, πού είναι ο σκελετός;

Τους καθοδήγησα, λοιπόν, λέγοντας τους:

- Στο βάθος μέσα δεξιά, στο βάθος μέσα δεξιά.

Έρχεται τρέχοντας και ο Αλέξανδρος, που, μη συγκρατώντας την αγωνία του να δει το σκελετό έπεσε στο αμμουδερό – υγρό χύμα.

Του λέω.

- Αλέξανδρε, δεν πειράζει, παιδί μου. Να έλα να πλύνεις τα χέρια σου εδώ στους μικρούς «φυσικούς» ρωμαϊκούς νιπτήρες.

- Μα δεν είδα, κυρία, τον σκελετό.

- Μη στεναχωριέσαι, άλλη φορά (γιατί ήδη τ' άλλα παιδιά έφευγαν).

- Μα οι άλλοι τον είδαν, κυρία.

- Νομίζεις !!!

Άλλο συμβάν.

Καθώς ο ξεναγός μας κ. Φώντας προσπαθούσε να μας εξηγήσει για τις κατακόμβες-τάφους της αρχαίας Ελεύθερας παρακολουθούσε με περίσσια προσοχή και ιδιαίτερη

προσέλευση αυτή την ξενάγηση και ένας νεαρός κυνηγός. Όμως την πιο ιδιαίτερη ακοή του έμοιαζε να προσπαθεί να έχει το τεράστιο λυκόσκυλό του! Ήρθε η ώρα που ο κ. Φώντας τελείωσε αυτή την ξενάγηση, και εμείς θα κατηφορίζαμε για τη γέφυρα (Μυκηναϊκού ρυθμού) και στο αριστερό μας χέρι στα 500m -700m θα βρίσκαμε τις αρχαιολογικές ανασκαφές υπό εξέλιξη με τα ειδικά σκέπαστρα από πάνω, για να μην εμποδίζεται η δουλειά των σκαπανέων στις όποιες καιρικές συνθήκες.

Εκεί, λοιπόν, που είμαστε μνημένοι όλοι στις Ρωμαϊκής Εποχής Κατακόμβες, στη γέφυρα με την τριγωνική κατάληξη (Μυκηναϊκού πολιτισμού), στις ανασκαφές που σε λίγο θα συναντούσαμε, ακούμε ένα παχύ - έντονο γδούπο σε νερό. Ο καημένος ο κυνηγός φαίνεται πως δεν ένιωθε καλά που τόση ώρα ο κ. Φώντας είχε την απόλυτη προσοχή μας, έτσι, έστω και την τελευταία στιγμή ο κυνηγός θέλησε να κλέψει την παράσταση πετώντας τον καημένο το σκύλο πάνω απ' τη γέφυρα (ύψος περίπου 3-4 μέτρα) στο νερό. Το σκυλί κολύμπησε, βγήκε έξω τινάζοντας έπειτα όλο του το κορμί και το τρίχωμά του πάνω στο τρελό αφεντικό του! Εμείς ήδη είχαμε σκάσει στα γέλια, καμαρώνοντας τον κυνηγό ελαφρά βρεγμένο από τα καμήματα του σκύλου του.

Η επίσκεψή μας στο Παραδοσιακό Κεραμοποιείο στις Μαργαρίτες ήταν άλλη μια αξέχαστη εμπειρία. Μάθαμε εκεί από τον τόσο φιλόξενο κεραμοποιό πως ο τόπος τούτος το 'χει το χάρισμα απ' το Θεό να παράγει αυτής της ποιότητας το χρώμα, με ιδιαίτερη ποσότητα αργίλου και σιδήρου το οποίο πλάθωντάς το πρώτα και έπειτα ψήνοντάς το παίρνει αυτό το όμορφο κεραμιδί - μινωϊκό χρώμα.

Φεύγοντας, πήραμε μαζί μας την ομορφιά της εκδρομής αυτής, τη χαρά που μας έδωσε, τις εμπειρίες που βιώσαμε, τα γέλια στις καρδιές μας, που τώρα πια τις σχηματίζουμε σαν αυτές του κισσού, τη χαλαρή Κυριακή που περάσαμε, τη ζωή αυτή που ρουφήξαμε μέσα απ' αυτήν την καλύτερη παρέα!

Όσο για την επιστροφήΚαταλαβαίνετε γιατί δε γίνεται λόγος!

Μια ευχή: ας είναι η ζωή μας μια τέτοια εκδρομή!

*Έρη Φασουλάκη
(μαμά του Σταύρου της α΄ γυμνασίου)*

* * *

Μια επίσκεψη στο θαλασσόκοσμο

Τη Δευτέρα 20 Φεβρουαρίου,

πραγματοποιήθηκε η προγραμματισμένη επίσκεψη στο

ενυδρείο. Η επίσκεψη έγινε σε τρεις ομάδες που ξεναγήθηκαν από τους υπεύθυνους του ενυδρείου. Η πρώτη ομάδα ξεναγήθηκε από το διευθυντή κ. Ντιβανάκ, η δεύτερη από τη βιολόγο, επιστημονικό συνεργάτη του κέντρου, κ. Χάρια Παπαδάκη και η τρίτη από την, επίσης, επιστημονική συνεργάτη του κέντρου κ.

Σήμερα, Δευτέρα 20 Φεβρουαρίου, στις 9.00 το πρωί ξεκινήσαμε από το σχολείο για να πάμε στο ενυδρείο ΘΑΛΑΣΣΟΚΟΣΜΟΣ στη βάση των Γουρνών. Είχα ακούσει από τις ειδήσεις πάρα πολλά για το ενυδρείο και ήθελα και εγώ να δω τα πλάσματα της Μεσογείου. Φτάσαμε εκεί κατά τις 9.30, και μας πήρε ο κ. Ντιβανάκ για να μας ξεναγήσει στο θαλασσόκοσμο. Μας είπε πάρα πολλά πράγματα για τα ψάρια που μου έκαναν μεγάλη εντύπωση. Μεγάλη εντύπωση μου έκαναν, επίσης, κάτι μικρά μωβ ψαράκια και οι μέδουσες. Θα ήθελα να δω από πίσω τις δεξαμενές και να τάζω, αν ήταν δυνατό, ψάρια. Όταν κατά τις 12.00 είχε τελειώσει η ξενάγηση και εγώ γύριζα στο σχολείο εντυπωσιασμένος με αυτά που είδα και άκουσα, σκεφτόμουν α πως θα μου μείνει αξέχαστη η σημερινή ημέρα.

Γιώργος Χατζηδόκης

Υπήρχαν τόσα πολλά πράγματα για να δούμε, που δεν ξέραμε από πού ν' αρχίσουμε. Είδα τα θαύματα του θαλάσσιου κόσμου, τη μαγεία της φύσης. Είδα διάφορα ψάρια και έμαθα τα περισσότερα ονόματα (κάποια είχαν παράξενα κι αστεία ονόματα όπως π.χ. το πορτοκαλί ψάρι με τις τρεις ζώνες). Έμαθα το πώς οι άνθρωποι εξερευνούν τα βάθη της θάλασσας με τα μηχανήματά τους, που φτάνουν μέχρι τα 600 μέτρα και από εκεί κάτω χρησιμοποιείται ένα ρομπότ ...

Αντώνης Μανός

Από την είσοδο, μέχρι την έξοδο όλα ήταν εντυπωσιακά. Το όλο οπτικοακουστικό υλικό, μα πάνω απ' όλα το πόσο αρμονικά έδεναν τα ψάρια με την τεχνολογία ...

Μανώλης Πεπονάκης

Όλα μου κίνησαν την προσοχή και όλα είχαν ενδιαφέρον, αλλά περισσότερο μου άρεσαν οι καρχιές και η αναπαραγωγή του ιππόκαμπου, που γεννούσε και ο αριθμός των μωρών που έκανε ήταν μεγάλος και φανταστικός. Το μόνο κακό ήταν

πως στο τέλος πέθαινε... Και ένα μικρό ψαράκι ήταν υπέροχο...

Αλεξάνδρα Πανούλη

Ο κ. Ντιβανάκ, ο υπεύθυνος της ξενάγησής μας, μας εξηγησε για το πώς συμπεριφέρονται τα ψάρια κατά τη διάρκεια της μέρας ή της νύχτας, καθώς εμείς είχαμε την ευκαιρία να τα θαυμάσουμε, όσο εκείνα κινούνταν ακατάπαυστα στο χώρο της κάθε δεξαμενής. Οι απαντήσεις του κ. Ντιβανάκ στις απορίες των άλλων παιδιών κάλυψαν και τις δικές μου, σε συνδυασμό με λίγο παραπάνω προσοχή στα λόγια του.

Βαγγέλης Λασηθιωτάκης

Μεγάλη εντύπωση μου προκάλεσε το άνοιγμα της διώρυγας του Σουέζ στο θαλάσσιο κόσμο της Μεσογείου!

Γιώργος Τζανιδάκης

... Δεν ήξερα, ούτε και μπορούσα να φανταστώ τεράστιες μέδουσες των 80 κιλών!! Ενδιαφέρον μού προξένησαν και οι τρεις μικροί καρχαρίες, αν και τους βλέπω σχεδόν καθημερινά. Οι δύο απ' αυτούς λέγονται Pascal και Ασπασία. Είναι ένας μικρός, ένας μεσαίος, με αίμα στη μύτη και ένας μεγάλος. Ο μικρός έχει τώρα σχεδόν το ίδιο μήκος με το μεγάλο, και τους ξεχωρίζουμε από τις κηλίδες (βούλες) που έχουν στην κοιλιά. Ο μεγάλος έχει κι' αυτός λίγο αίμα στη μύτη του.

Είμαι περήφανος για τον πατέρα μου και τον ευχαριστώ που μας βοήθησε να κορέσουμε την περιέργειά μας πάνω στα θαλάσσια όντα. ... Γνωρίζω και τις δυνατότητες όσων δουλεύουν εκεί και είμαι σίγουρος ότι θα μας δείξουν στο μέλλον πολλά ακόμα είδη ψαριών.

Ευφραίνομαι και μόνο που το ξέρω ... και περιμένω ..

Πέτρος-Γάβριος-Γιώργος Νηβανάκ

«Γνώρισα» διάφορα είδη ψαριών, άλλα γνωστά και άλλα άγνωστα. Έμαθα για τη συμπεριφορά τους προς τον άνθρωπο, για το πώς κοιτάζουν, πώς ζουν, με τι τρέφονται, αν είναι ακίνδυνα, πόσο μπορούν να ζήσουν και πόσο μεγάλα μπορούν να γίνουν...

Μύρων Ροδιτάκης

Μάθαμε πάρα πολλά χάρη στον αγαπητό κ. Νηβανάκ ... Εντυπωσιάστηκα από τις ωραίες εγκαταστάσεις και από τη σπουδαία οργάνωση. Επίσης, από την καθαριότητα του κτιρίου. Πρέπει να πούμε ένα μεγάλο ευχαριστώ στον κ. Νηβανάκ, που πιστεύω πως μας οδήγησε με τον καλύτερο τρόπο στον υδάτινο κόσμο.

Βίκτωρ Μαρκάκης

Έχω μεγάλη

περιέργεια να δω το κόκκινο κοράλι, που δεν υπάρχει ακόμα στο ενυδρείο, και θα ήθελα, επίσης, να δω και ένα μεγάλο καρχαρία.

Βαγγέλης Ρουσοχατζάκης

Μου έκανε εντύπωση το πώς η σμέρνα πιάνει το θήραμά της. Το δαγκώνει, και επειδή τα δόντια της έχουν υπολείμματα από άλλες τροφές, το θήραμα μολύνεται και πεθαίνει... Με εντυπωσίασε, επίσης, ο τρόπος με τον οποίο οι μέδουσες παράγουν ηλεκτρισμό.

Γιώργος-Αλέξανδρος Βασιρτζιάν

Μάθαμε πολλά σήμερα. Πως κάποιοι οργανισμοί ζουν σε τεράστια βάθη, πάνω από 400 μέτρα, και δεν μοιάζουν καθόλου με τα συνηθισμένα ψάρια. Μάθαμε πως κάποια ψάρια, κατά τη διάρκεια της ζωής, τους αλλάζουν φύλο, δηλαδή από θηλυκά γίνονται αρσενικά και ότι οι ιππόκαμποι οι αρσενικοί είναι αυτοί που γεννούν. Ακόμα, πληροφορηθήκαμε πως κάποια ψάρια, για να γεννήσουν, πηγαίνουν στον Ατλαντικό και μετά επιστρέφουν πάλι στη Μεσόγειο.

Δωροθέα Κουμαντζιά

Αυτή η επίσκεψη πολύ μου άρεσε, γιατί δεν ήταν καθόλου βαρετή, αλλά είχαν πολύ ενδιαφέρον και αυτά που είδα και αυτά που άκουσα. Και με τις ερωτήσεις των παιδιών μού λύθηκαν και πολλές απορίες που μου είχαν δημιουργηθεί.

Χριστίνα Κασπρινάκη

Ο κ. Νηβανάκ ήταν πολύ απλός και κατανοητός, αλλά και ευχάριστος, με ενδιαφέρον να μας μεταδώσει τις γνώσεις του, που, όπως φάνηκε, ήταν πάρα πολλές. Έτσι, έμαθα πάρα πολλά για το θαλάσσιο κόσμο. Για τη συμπεριφορά, τη διατροφή, την αναπαραγωγή και κίνηση και γενικότερα για τους τρόπους ζωής και επιβίωσης των υδρόβιων οργανισμών. Θα ήθελα να μάθω περισσότερα πράγματα για τα «παφσκήνια» του ενυδρείου, το πώς δηλαδή λειτουργεί. Με εντυπωσίασε η αγάπη των ανθρώπων για τη δουλειά τους, το γνήσιο ενδιαφέρον τους γι' αυτά τα ζώα, η ευχάριστη ατμόσφαιρα κατά την ξενάγηση, η συστηματική δουλειά και ο σχεδιασμός του ενυδρείου.

Μαίρη Χινάρη

... Ολόκληρη η επίσκεψη με εντυπωσίασε, αλλά σίγουρα οι ιππόκαμποι, τα ψάρια ραίν- bow και κάποια μοβ - φούξια ψάρια στην τελευταία δεξαμενή μού προξένησαν μεγάλο ενδιαφέρον. Και σίγουρα οι μέδουσες και οι δολοφονικές φάτσες των

αμερνών άξιζαν της προσοχής μας. Σας ευχαριστούμε για την ευκαιρία που μας δώσατε να γνωρίσουμε τόσα ψάρια και ελπίζουμε να τα ξαναπούμε γρήγορα.

Μαριλή Μηλολιόση

Εντυπωσιακό το ότι κάποια ψάρια αλλάζουν φύλο, όταν το θεωρούν αναγκαίο για την επιβίωσή τους. Πώς είναι δυνατόν μια καταιγίδα να επηρεάσει τη ζωή των ψαριών; Δεν επηρεάζονται τα ψάρια με το να είναι περιορισμένα και

με τόσο

κόσμο που

τ

α

πλησιάζει

και τα

ενοχλούν;

Τη μουσική,

άραγε, που

ακούγεται μέσα στο χώρο του ενυδρείου την επιλέγουν έτσι ώστε να ηρεμεί τα ψάρια;

Λήδα Αλ-Αμπούντ

Μπορεί ένα ψάρι να καταλάβει τη διαφορά του να βρίσκεται στη θάλασσα και σ' ένα ενυδρείο; Υπάρχει περίπτωση να νιώσει φυλακισμένο;

Μου άρεσαν πάρα πολύ οι φοβεροί και πανέμορφοι καρχαρίες, όπως και οι ιππόκαμποι.

Πήραμε πολλές πληροφορίες για τα ψάρια της Μεσογείου και μάθαμε με ποιο τρόπο καταφέρνουν και φέρνουν στις δεξαμενές ψάρια που ζουν σε μεγάλα βάρη. Πολύ θα ήθελα να ήξερα πώς κατάφεραν να φτιάξουν βράχια και βρύα, ώστε οι δεξαμενές να έχουν την πραγματική εικόνα της θάλασσας.

Μανόλης Καρακώστας

... Υπάρχουν και τα ψάρια αίσια, που βρίσκονται 600 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας και για να επιβιώσουν φωτίζουν τα σώματά τους.

Μαρία Γαλιάνη

Οι ροφοί, ενώ αρχικά είναι θηλυκοί, μετά γίνονται αρσενικοί! Αυτό ήταν φοβερό!

Ελένη Βασιλάκη

* * *

Την **Παρασκευή 24 Φεβρουαρίου**,

πραγματοποιήθηκε στο θεατρικό σταθμό Ηρακλείου το 7ο μαθητικό συνέδριο περιβαλλοντικής, με τίτλο **«Αειφορικό μέλλον χωρίς τοξικά»**, στο οποίο πήρε μέρος και το σχολείο μας. Μας εκπροσώπησαν τα παιδιά της περιβαλλοντικής ομάδας, με τις υπεύθυνες καθηγήτριες κυρίες Πόπη Κασιρντάκη και Ειρήνη Παπαθανασίου, και εισηγήθηκαν το θέμα **«Ανακύκλωση μπαταριών για αειφορία στη γη, τον αέρα, το νερό»**.

Το πρόγραμμα αυτών των μαθητικών συνεδρίων έχει ενταχθεί στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LIFE SB-MED, το οποίο θα ολοκληρωθεί το 2006. Στο επόμενο τεύχος θα δημοσιευθούν αποσπάσματα από την εισήγηση των παιδιών της περιβαλλοντικής.

* * *

Την **Κυριακή 26 Φεβρουαρίου**, με πρωτοβουλία των εκπροσώπων των γονέων της α΄ γυμνασίου, πραγματοποιήθηκε αποκριάτικη εκδήλωση γονέων

* * *

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑΣ

Τη **Δευτέρα 27 Φεβρουαρίου**, οι μαθητές της β΄ γυμνασίου στα πλαίσια του μαθήματος των μαθηματικών, όταν ολοκλήρωσαν το κεφάλαιο της τριγωνομετρίας,

ασχολήθηκαν με το πώς θα εφαρμόσουν στην πράξη αυτά που διδάχθηκαν. Κατασκεύασαν με πολύ απλά υλικά έναν υψομετρητή και, αφού μέσα στην τάξη διδάχθηκαν τον τρόπο της λειτουργίας του, βγήκαν στο προαύλιο του σχολείου, για να μετρήσουν το ύψος του σχολείου.

Ειρήνη Παπαθανασίου

* * *

Κυκλοφόρησε από την περιβαλλοντική ομάδα το **ημερολόγιο του 2006** με τα θεραπευτικά βότανα και τις ιδιότητές τους.

* * *

Την **Τρίτη 28 Φεβρουαρίου**, πραγματοποιήθηκε η τέταρτη συνάντηση της κ. Ελένης Χρονιάφη με τους γονείς της α΄ γυμνασίου. Στη συνάντηση αυτή, αναπτύχθηκε το θέμα **«Αξίες ζωής»**. Ακολούθησε, όπως και στις προηγούμενες συναντήσεις, μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση.

* * * * *

Αναδοχή παιδιού από την Αφρική

- 6.000.000 παιδιά κάτω των 5 ετών πεθαίνουν ετησίως από αιτίες που σχετίζονται με την έλλειψη τροφής.
- 4.000 παιδιά πεθαίνουν από δίψα καθημερινά.
- 246.000.000 παιδιά στον κόσμο εργάζονται σκληρά σε άθλιες συνθήκες.

Ίσως να είναι η πρώτη φορά που τα νούμερα καταφέρανε να μιλήσουν στις ψυχές 14 παιδιών. Και μιλήσανε τόσο βαθιά στις ψυχές μας, που καταφέρανε να τις χαράξουν ανεπανόρθωτα. Γι' αυτό και μεις πήραμε την απόφαση.

Το γ2, λοιπόν, σε συνεργασία με τον καθηγητή τάξης κ. Δημήτρη Κληρονόμο και μέσω του οργανισμού της Action Aid, έγινε ανάδοχος ενός παιδιού.

Συμμετέχοντας στο πρόγραμμα αυτό, καταφέραμε να αγκαλιάσουμε και να στηρίξουμε οικονομικά ένα παιδί από τις φτωχότερες γειτονιές του κόσμου. Με τη συνδρομή των 10 ευρώ που στέλνει ο καθένας από μας, καταφέραμε να βελτιώσουμε τη ζωή της Rabetu.

Όνομα: Rabetu Ndome
Καθαρός Αριθμός Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: G101180788

Η Rabetu Ndome, το κορίτσι το οποίο αναλάβαμε ως ανάδοχοι, είναι 7 χρονών και ζει στη Γκάνα, σ' ένα από τα φτωχότερα κράτη της Αφρικής και όπου οι συνθήκες ζωής είναι πάρα πολύ δύσκολες.

Το φυλλάδιο που μας έστειλαν από την Action Aid μας δίνει αναλυτικά πολλά στοιχεία για τη ζωή των ανθρώπων εκεί και μας βοηθάει να γνωρίσουμε έμμεσα την

Rabetu, με την υπόσχεση ότι σε λίγο καιρό θα λάβουμε ένα γράμμα από την ίδια, πράγμα για το οποίο ανυπομονούμε όλοι. (Ενδεικτικά αναφέρουμε πως η οικογένεια της Rabetu έχει έξι παιδιά και εκτρέφει ζώα για να επιβιώσει. Έχει στη διάθεσή της ένα κομμάτι γη για καλλιέργεια, ενώ η κοντινότερη πηγή ασφαλούς πόσιμου νερού βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 500 μέτρων από το σπίτι. Το σπίτι τους είναι φτιαγμένο με λάσπη και έχει λαμπαρινένια στέγη. Όταν αρρωστήσει κάποιο μέλος της οικογένειας, πρέπει να το μεταφέρουν με τα πόδια στον κοντινότερο σταθμό υγείας, που βρίσκεται, σε απόσταση μεγαλύτερη των πέντε χιλιομέτρων από το σπίτι. Η οικογένεια της Rabetu μιλάει τη γλώσσα Έουε και είναι μουσουλμάνοι στο θρήσκευμα. Η ίδια η Rabetu πηγαίνει σχολείο).

Την αρχή για τέτοιες δραστηριότητες απλά έτυχε να την κάνει το γ2. Όμως, η ευχή που κάνουμε όλοι μας, είναι να συνεχίσουμε και οι υπόλοιπες τάξεις το έργο μας, έτσι ώστε να καταφέρουμε να στηρίξουμε τη Rabetu μέχρι την ενηλικίωσή της. Γιατί η δικαιοσύνη, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το καλύτερο αήριο, μα πάνω απ' όλα η αγάπη πρέπει να είναι δικαίωμα και για τους λιγότερο προνομιούχους της γης.

Λίγα λόγια για την Action Aid

Η Action Aid είναι ένας διεθνής, μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός, που από το 1972, με τη βοήθεια χιλιάδων υποστηρικτών, υλοποιεί προγράμματα ανάπτυξης και δημιουργίας υποδομών, ουσιαστικών και μόνιμων βελτιώσεων στη ζωή 13 εκατομμυρίων ανθρώπων σε 43 χώρες.

Μαριμή Μηλοινδάκη

* * *

Εφιάλης της ημέρας

Έχει σκοτάδι, δεν είναι νύχτα, είναι μέρα.
Πιο πολύ είναι το άζωτο απ' το οξυγόνο στον αέρα.
Στον πνιγέρο αιθέρα, στην ομίχλη και στην πάχνη,
ένας άνθρωπος απλός το νόημα της ζωής του ψάχνει.
Υγρό είναι το έδαφος μα σαν τσιμέντο σκληρό,
τρομακτικό αυτό που νιώθεις, μα είναι τόσο αληθινό.
Έναν ήχο ακούει, βλέπει κι ένα αχνό φως ... μα φοβάται.
Είν' όλα τόσο απάισια κι εύχεται να κοιμάται.
Δεν θυμάται τι συμβαίνει, μα είναι πραγματικό
το αίσθημα του φόβου, που γίνεται σφαραχτικό.
Είν' η κόλαση, νομίζει, κάποιων ανθρώπων πεπρωμένο,
μα ίσως κι ο παράδεισος για κάθε πνεύμα κολασμένο.
Προσαρμοσμένο σ' ένα παιχνίδι χωρίς κανόνες,
και στην καρδιά του εγκαταστάθηκαν ηλεκτρικοί πυλώνες,
Λεγεώνες τεράτων προς το μέρος του πλησιάζουν,
στο κορμί του βλέπεις πληγές ν' ανοίγουν κι αίμα να στάζουν.
Τα όνειρά του να πληγιάζουν βλέπει με τον ίδιο τρόπο,
είν' όμως στη Γη, πάντα στον ίδιο τόπο.
Εκρήξεις ακούγονται, και φωτιά τα δέντρα βγάζουν.
Ουρλιάζουν βρασιανισμένοι, και πάλι το άδικο φωνάζουν.
Ένας τρελός της γης άρχοντας με βρόμβες ανά χείρας,
έτσι σφάζονται οι άνθρωποι, είναι το γύρισμα της μοίρας.
Σαν μια στείρα μητέρα που δεν απέκτησε το παιδί της,
Σαν τον θανατοποινήτη που κατέληξε ισοβίτης.
Ένας διαβήτης που χαράζει στέλειωτους κύκλους,
άχρηστοι μπορεί να 'ναι, όπως της Γης ο περίπλους.
Παντού συναντάει στέλειωτη οργή και μίσος,
Στον κόσμο αυτό κανένας δεν είναι πλέον ίσος.
Ίσως να μάθει ποιο είναι το νόημα της ζωής,
μέχρι κι εκείνη να τη χάσει χωρίς ελπίδα επιστροφής.
Μιας βουβής διαταγής το πρόσταγμα προσμένει.
Κάτι όμως συμβαίνει, και ακόμα περιμένει.
Επιμένει, μα θα παλέψει χωρίς να κλέψει,
η ελπίδα τελευταία θα στερέψει.
Για να αλλάξει ο κόσμος, θα αλλάξει πρώτος εκείνος.
Κι έτσι, αν ποτέ γελάσει, θα ξέρει τι σημαίνει θρήνος.
Θεατρίνος ενός άλογου θεάτρου,
που πάντα θα ψάχνει να βρει το δίκαιο του αδυνάτου.
Του θανάτου το φόβο τώρα πλέον ξεπέρασε.
Δεν φοβήθηκε, αλλά είπε: «Ζωή ήταν και πέρασε».

Πέτρος Παπαδάκης-Τζανάκης γ2

* * *

ROCK

Η rock δεν είναι απλά ένα άκουσμα μουσικής. Είναι κουλτούρα ζωής και επιλογών. Όταν ακούς rock, πραγματικά αδειάζεις. Άλλοι το θεωρούν σκληρό και άλλοι όχι. Κατά τη δική μου γνώμη, είναι η μουσική που προσαρμόζεται στις διαθέσεις μου και η κάθε νότα (που πολλοί δεν ξεχωρίζουν τίποτα από το «θόρυβο») και ο κάθε στίχος με αγγίζει. Όταν θέλω να κλάψω, θα κλάψω, και όταν θέλω να γελάσω, θα το κάνω. Είναι η μουσική που γι' αυτούς που τη γράφουν γίνεται διέξοδος και γι' αυτούς που την ακούν μπερδεμα συναισθημάτων.

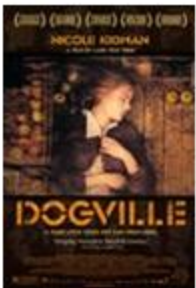
Οι άνθρωποι που ακούν τη rock μουσική διαφέρουν λίγο από τους υπόλοιπους. Είναι φιλοσοφημένα άτομα και ξέρουν τι ακριβώς θέλουν. Είναι διαθέσιμα ν' ανοιχτούν σ' αυτούς που τα πλησιάζουν, παρόλο που ο κόσμος υποστηρίζει το αντίθετο. Όλα τα παραπάνω, φυσικά, ισχύουν για άτομα άνω των 16 τουλάχιστον, που από μακριά φαίνονται ... σκληροί τύποι, ενώ στην πραγματικότητα δεν είναι. Το στυλ των στόμων αυτών είναι «τραβηγμένο» κατά τον κόσμο (γιατί το μαύρο κυριαρχεί και το μωβ ακολουθεί), και οι απόψεις τους είναι διαφορετικές. Πιστεύω πως είναι άνθρωποι με ταπεραμένο και κρίση. Πάντως, ο κόσμος που πιστεύει ότι οι άνθρωποι με τις παραπάνω επιλογές είναι «κακές επιρροές» και κάτι σαν «άχρηστοι και απλησίαστοι» κάνουν λάθος! Είναι απλά μια διαφορετική κουλτούρα και ένας άλλος τρόπος ζωής που δεν έτυχε να γνωρίσουμε καλά!

Αλλά, φυσικά (σε όλους τους τομείς και όχι μόνο εδώ) υπάρχουν και οι εξαιρέσεις. Σηκώνει, λοιπόν, λίγη προσοχή στις νέες γνωριμίες που θα κάνουμε.

Έλλη Χρονιάρη, α'

* * *

Λίγες σκέψεις για την ταινία *Dogville*

Οι σύγχρονες κοινωνίες αντιμετωπίζουν καθημερινά αρκετά προβλήματα. Ακόμη και μια κοινωνία δεκαπέντε ατόμων, που λειτουργεί ως μικρογραφία ενός ολόκληρου έθνους, έρχεται κάποτε αντιμέτωπη με τα προβλήματα του υπόλοιπου κόσμου. Η φυγή απ' αυτά είναι αναπόφευκτη και δεν επιτυγχάνεται με την απομόνωση. Ο ερχομός ενός αγνώστου θα διχάσει την κοινωνία, γιατί

ενώ θα είναι αποδεκτό, από ένα μικρό μέρος της, θα αντιμετωπίζεται με καχυποψία από το υπόλοιπο. Σιγά σιγά, όμως, καθώς θα αρχίσουν να δένονται με το άγνωστο πρόσωπο, θα κατανοήσουν την ανάγκη του για ένταξη στην κοινωνία τους. Όμως, η αρχική δυσάρεσκεια θα εμφανιστεί ξανά όταν η εξάρτηση του προσώπου θα γίνει εμφανής και θα κληθούν ν' αποφασίσουν γι' αυτό. Η εκμετάλλευση του προσώπου αυτού θα γίνεται ολοένα και εντονότερη. Η αντιμετώπισή του θα είναι εχθρική, όπως και η αντιμετώπιση ενός μεγαλύτερου αγνώστου συνόλου. Μια τέτοια κοινωνία αργά ή γρήγορα οδηγείται στην καταστροφή, λόγω της άρνησής της να αντιμετωπίσει τα προβλήματά της και να πράξει το καλύτερο δυνατό για την επίλυσή τους.

Άννα Πτεκιανιάκη, β2

* * *

Από την ομάδα της βιωματικής λογοτεχνίας ... πάνω σ' ένα τραγούδι

"My immortal" των *Ευγενεσσε*

*«Είμαι τόσο κουρασμένος να υπάρχω,
Καταπιεσμένος από τους παιδικούς μου φόβους.
Και αν πρέπει να φύγεις, εύχομαι πως απλά θα φύγεις,
γιατί η παρουσία σου θα μείνει ακόμη εδώ,
και δεν θα με αφήνει ήσυχο.
Αυτές οι πληγές δεν φαίνεται πως θα θεραπευτούν,
αυτός ο πόνος είναι τόσο αληθινός,
υπάρχουν τόσα πολλά που ο χρόνος δεν μπορεί να σβήσει.
Αν έκλαιγες, θα μάζευα τα δάκρυά σου.
Αν φώναζες, θα έπαιρνα τον πόνο σου
... εγώ που κράτησα το χέρι σου όλα αυτά τα χρόνια
μα εσύ νόμιζες πως για όλα φταίω εγώ.
Συνήθιζες να με «αιχμαλωτίζεις» με το μαγευτικό σου
φως ... »*

Μελαγχολία ... θλίψη με διακατέχει. Ξαφνικά η χαρά και η σιγουριά για τη ζωή απομακρύνονται βιαστικά. Μπροστά στα μάτια μου αποκαλύπτονται τα μυστικά αλλά και οι παγίδες που κρύβει η αληθινή ζωή. Τίποτα δεν μένει αιώνιο και σίγουρο.

Γιέτρος Νηβανάκ, β2

Μια μεγάλη αγάπη τελειώνει.

Τα συναισθήματα αργοσβήνουν.

*«Αν έκλαιγες θα μάζευα όλα τα δάκρυά σου,
αν φώναζες θα έπαιρνα τον πόνο σου, εγώ που κράτησα
το χέρι σου όλα αυτά τα χρόνια».*

Το μεγαλείο της ανθρώπινης ψυχής παραδίδεται στο όνειρο. Ένα όνειρο για κάτι που ίσως δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ.

Γιώργος Χατζηδόκης, β2

«Φυλακίζω» στην καρδιά μου την αγάπη, τη συγκίνηση. Αισθάνομαι, νιώθω και φωνάζω δυνατά, για να αποτυπωθούν όλα στο βαθύ φωτεινό κόσμο του μυαλού μου.

Μύρων Ροδιτάκης, β2

Ζωή, θάνατος,

Χαρά, ευτυχία, αγάπη, έρωτας,

Πόνος, θλίψη, φόβος,

Στιγμές, μέρες, μήνες, χρόνια,

Σκέψεις, αναμνήσεις, τέλος,

Η φωτογραφία μιας ζωής.

* * *

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στον 66^ο διαγωνισμό της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας «*Ο Ευκλείδης*» διακρίθηκαν οι μαθητές μας Μίλτος-Γιώργος Μαραγκάκης του γ2 και η Ευαγγελία Μαραγκάκη του β1, περνώντας έτσι στην τρίτη φάση του διαγωνισμού, που είναι «*Ο Αρχιμήδης*».

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΓΡΙΦΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ**Επίφοβη εξίσωση**

Μία λύση μπορεί να δοθεί, αν κάνουμε τις πράξεις, οπότε θα βρούμε $x=1$. Μπορούμε όμως να διακρίνουμε από την αρχή ότι $x=1$, κάνοντας μια απλή επαλήθευση και στη συνέχεια παρατηρούμε ότι η εξίσωση είναι πρώτου βαθμού και επομένως δεν έχει άλλες λύσεις.

Γέφυρα

Στην αρχή διασχίζουν τη γέφυρα ο γιος και η κόρη, κρατώντας το φακό (χρειάζονται 3 λεπτά). Στην συνέχεια ο γιος επιστρέφει στους γονείς (+ 1 λεπτό), τους δίνει το φακό και αυτοί με τη σειρά τους – πατέρας και μητέρα – διασχίζουν την ετοιμόρροπη γέφυρα (+ 10 λεπτά). Αυτή τη φορά πίσω θα γυρίσει η κόρη (+3 λεπτά) και μαζί με τον αδερφό της και το φακό θα ξαναπεράσουν απέναντι (+3 λεπτά). Συνολικός χρόνος $3+1+10+3+3=20$ λεπτά.

Ψεύτες

Κάθε ειλικρινής κάτοικος του νησιού απαντά καταφατικά σε μια από τις ερωτήσεις, ενώ κάθε ψεύτης σε δυο. Επομένως, το συνολικό πλήθος των καταφατικών απαντήσεων $60+40+30=130$, είναι ίσο με το πλήθος των ειλικρινών κατοίκων συν το διπλάσιο του πλήθους των ψευτών. Αν απαριθμούσαμε κάθε ψεύτη μια μόνο φορά, τότε θα παίρναμε το σύνολο του πληθυσμού που είναι 100 άτομα. Άρα το πλήθος των ψευτών είναι $130-100=30$.

ΠΟΙΟΙ ΕΛΥΣΑΝ ΤΟΥΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥΣ ΓΡΙΦΟΥΣ

Από το γ2, ο Μίλτος Μαραγκάκης έλυσε και τους τρεις, ενώ ο Νίκος ο Μπετεινάκης την επίφοβη εξίσωση. Επίσης, τους έλυσαν οι μαθητές Αλέξανδρος Βενέρης και Κων/νος Καρακώστας της α΄ και ο Γιάννης Αλέξης του β1.

ΝΕΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΓΡΙΦΟΣ

Τριάντα παιδιά κάθονται σε κυκλική γραμμή, έτσι ώστε το καθένα να κοιτάζει την πλάτη του μπροστινού του. Όλα τα κορίτσια βρίσκονται πίσω από αγόρι, τα μισά αγόρια βρίσκονται πίσω από αγόρι και τα υπόλοιπα πίσω από κορίτσι. Πόσα αγόρια και πόσα κορίτσια υπάρχουν;

ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ (β΄ μέρος)

Το ποδόσφαιρο στον ελληνικό χώρο εμφανίστηκε κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα με την ίδρυση αθλητικών σωματείων από τον Ελληνισμό της Ιωνίας και της Κωνσταντινούπολης. Το 1891, ιδρύθηκε το πρώτο ποδοσφαιρικό σωματείο στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας από Έλληνες. Το 1894 εμφανίστηκε η πρώτη ποδοσφαιρική ομάδα σε ελληνικό χώρο με την ίδρυση Πειραιϊκού Συνδέσμου στον Πειραιά, ενώ το 1895, στη Σμύρνη, ιδρύθηκε ο Πανιώνιος. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ιδρύθηκαν μια σειρά σύλλογοι στην Αθήνα, στον Πειραιά και στη Θεσσαλονίκη. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896, προγραμματίστηκε ειδικό τουρνουά ποδοσφαίρου, αλλά εξαιτίας του περιορισμένου χώρου για την προετοιμασία των εθνικών ομάδων καμία χώρα δεν αντιπροσωπεύτηκε. Έγινε όμως, σχετική επίδειξη ποδοσφαίρου από ομάδα Άγγλων φοιτητών που ήρθαν στην Αθήνα για να παρακολουθήσουν την Ολυμπιάδα. Το πρώτο ποδοσφαιρικό γήπεδο σε ελληνικό χώρο είναι το σημερινό στάδιο Καραϊσκάκη, που παραχωρήθηκε στην επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων από τον ηλεκτρικό σιδηρόδρομο, για τη διεξαγωγή των ποδηλατικών αγώνων της πρώτης Ολυμπιάδας αρχικά, ενώ αργότερα μετατράπηκε σε γήπεδο ποδοσφαίρου.

Ο πρώτος επίσημος ποδοσφαιρικός αγώνας που έγινε στη χώρα μας ήταν μεταξύ των ομάδων του **Ποδηλατικού Ομίλου** και του **Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου**, στις 23-09-1898 (έληξε με σκορ 4-4). Διαιτητής του αγώνα ήταν ο Γιάννης Χρυσάφης, διευθυντής στο τμήμα σωματικής αγωγής του υπουργείου Παιδείας, ο οποίος έκανε και την πρώτη επίσημη μετάφραση των ποδοσφαιρικών κανονισμών το 1898. Το 1906, δημιουργήθηκε η πρώτη Εθνική Ποδοσφαιρική Ομάδα που έλαβε μέρος στην ημι-Ολυμπιάδα της Αθήνας, την ίδια χρονιά με αντίπαλες ομάδες την ομάδα της Δανίας, την αγγλική ομάδα της Σμύρνης και την ομάδα των υπόδουλων τότε Ελλήνων της Θεσσαλονίκης.

Το πρώτο επίσημο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου προκηρύχθηκε το 1910 από τον Σ.Ε.Γ.Α.Σ. Πρωταθλητής αναδείχθηκε ο Πειραιϊκός Σύνδεσμος.

Το **1926**, το ποδόσφαιρο έκανε το μεγάλο βήμα με την ίδρυση της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (**Ε.Π.Ο.**), την οποία ίδρυσαν οι αντιπρόσωποι των Ενώσεων ποδοσφαιρικών σωματείων Αθηνών, Πειραιώς και Μακεδονίας. Από το 1931, άρχισαν αγώνες Εθνικής Κατηγορίας και, το 1932, ο θεσμός του Κυπέλλου Ελλάδας. Στη συνέχεια διοργανώνονται διάφορα πρωταθλήματα και αγώνες κυπέλλου με πανελλήνιο χαρακτήρα. Από τις 10 Οκτωβρίου 1959, καθιερώθηκε με απόφαση της Ε.Π.Ο. το πρωτάθλημα της Εθνικής Κατηγορίας, ενώ το 1961, δημιουργήθηκε η Β΄ Εθνική Κατηγορία. Την ευθύνη σήμερα έχει η Ε.Π.Ο. που ελέγχεται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, που ιδρύθηκε το 1958.

Το ποδόσφαιρο εξαπλώθηκε σε όλα τα γεωγραφικά πλάτη και μήκη, σε κάθε γωνιά της γης, σε κάθε φυλή και χρώμα και παίζεται επισήμως σε περισσότερα από 120 έθνη σε όλο τον κόσμο, χωρίς να γνωρίζει σύνορα γλώσσα και θρησκεία.

Μάνος Κασσάκης, γ2